

طرح درس کتاب «پرواز کن پرنده‌ی کوچک»

نویسنده طرح: فاطمه قوی

گروه سنی: انتهای دبستان و نوجوان

موضوع: اسارت و آزادی، همدلی، مسئولیت اخلاقی، انتخاب، حل مسئله.

داستان «پرواز کن پرنده کوچک!»، روایت دوره‌ای از زندگی پیرمردی به نام «آنتوان» است. آنتوان ماهیگیر پیری است که دیگر توانایی جسمی برای رفتن به دریا و ماهیگیری را ندارد. او مجبور می‌شود قایقش را بفروشد و زندگی‌اش را از طریق باغبانی ادامه دهد. این تغییر بزرگ، سرآغاز یک سفر درونی برای اوست؛ او دلتنگ دریاست و باغم از دست دادن آن دست‌وپنجه نرم می‌کند.

اهداف

- پرورش توانایی شناسایی و تحلیل مسئله اصلی داستان.
- درک مفهوم همدلی.
- درک مفهوم آزادی و مسئولیت فردی در قبال دیگران از طریق مشارکت در بحث و کار گروهی.
- تقویت تفکر نقادانه و حل مساله به واسطه‌ی بررسی راه‌حل‌های مختلف برای مسئله‌ی داستان.

ابزار مورد نیاز

- کتاب «پرواز کن پرنده‌ی کوچک!»، اثر نوامی لوئیس، مترجم: حسین سیدی.
- تابلو یا تخته سیاه یا وایت برد
- قلم و کاغذ به تعداد گروه‌ها

بحث و گفتگوی پیش از قصه گویی:

پرسش‌های زیر را روی تابلو بنویسید تا ذهن مخاطب را درگیر کند:

- به نظر شما آزادی یعنی چه؟

- آیا تا به حال احساس کرده‌اید که چیزی یا کسی مانع آزادی شما شده است؟

- یک لحظه را به یاد بیاورید که احساس «آزادی» کرده‌اید. آن آزادی چه حسی داشته؟

از ۲ یا ۳ داوطلب بخواهید به طور خلاصه تجربه خود را بیان کنند.

قصه گویی:

داستان کتاب «پرواز کن، پرنده‌ی کوچک» را برای مخاطبان قصه‌خوانی کنید.

بحث و گفتگوی پس از قصه گویی

پس از روایت قصه با استفاده از پرسش‌های زیر با مخاطبان گفتگو کنید:

آنتوان در ابتدای داستان چه تصمیم سختی گرفته بود و چرا؟

چه چیزی باعث شد آنتوان ناگهان احساس وحشت و سپس خشم کند؟

به نظر شما چرا دیدن پرنده‌ها در قفس برای آنتوان، که خودش یک ماهیگیر بازنشسته بود، اینقدر

آزاردهنده بود؟

آنتوان چه خوابی دید؟ خواب او چه تأثیری بر آنتوان داشت؟

آنتوان فرض می‌کرد پرنده‌ها در قفس چه احساسی دارند؟ آیا این فرض درست بود؟*

اگر بخواهید مسئله‌ی اصلی‌ای که ذهن آنتوان را به خودش مشغول کرده بود در یک جمله خلاصه کنید،

آن چیست؟

به نظر شما مسئله‌ی اصلی و مشترکی که آنتوان و پرنده‌ها با آن روبرو بودند، چیست؟

آزاد کردن پرنده‌ها چه تأثیری بر زندگی آنتوان گذاشت؟

آیا تا به حال صحنه‌ای دیده‌اید که احساس کنید شما را دعوت به

انجام کاری می‌کند یا با دیدن موقعیتی، شخصی یا نگاهی احساس

کنید گویی خدا از شما می‌خواهد دست به کاری بزنید؟ مثال بزنید.

به چه نشانه‌ای؟

از نظر شما زیباترین بخش داستان کجا بود؟ چرا؟ (۴ مورد)

مخاطبان را به گروه‌های ۳ یا ۴ نفره تقسیم کنید* و به هر گروه یک برگ کاغذ و قلم بدهید. وظیفه‌ی هر گروه این است:

۱. هر گروه باید راه‌حل‌های ممکن برای مسئله‌ی اصلی داستان (اسارت پرندگان) را بررسی کند.
 ۲. راه‌حل‌های مختلفی را که آنتوان می‌توانست برای حل مسئله بیابد، فهرست کند. (مثلاً: آزاد کردن همه‌ی پرنده‌ها، فروش پرنده‌ها، پیدا کردن خانه‌ی جدید برای آن‌ها، شکایت به مقامات، صحبت با مردم، نخریدن پرنده‌ها، بی‌توجهی، ایجاد مزرعه‌ای برای نگهداری آزادانه‌ی پرنده‌ها، گزارش به مسئولان محیط زیست، ایجاد کمپین مردمی برای مخالفت با این موضوع و ...)

۳. سپس، هر راه‌حل را از نظر اخلاقی، عملی و پیامدهای آن ارزیابی کنند.

- آیا این راه‌حل واقعاً اوضاع پرنده‌ها را بهتر می‌کند؟

- آنتوان با در نظر گرفتن شرایط سن، پول و توانش، می‌تواند این کار را انجام دهد؟

- این راه حل چه قدر مسئولانه و اخلاقی است؟

- این راه حل چه پیامدهایی خواهد داشت؟

۴. در نهایت، راه حل آنتوان در داستان (خرید و آزاد کردن تمام پرنده‌ها) را با سایر راه‌حل‌ها مقایسه کرده و سپس بهترین راه‌حل را انتخاب و دلایل خود را ارائه دهند. و توضیح دهند که چرا این راه‌حل برای آنتوان این داستان بهترین است.

* پرسش کمکی برای گروه‌ها: «اگر شما به جای آنتوان بودید، چه کار می‌کردید؟ چرا؟»

هر گروه بایستی پاسخ پرسش‌های ذکر شده در این بخش را روی کاغذ بنویسد.

ارائه و جمع‌بندی

نماینده‌ی هر گروه راه‌حل منتخب و دلایل آن را بیان می‌کند. (هر گروه ۲ دقیقه). سپس شما نکات کلیدی را جمع‌بندی کنید و بر مفاهیم اصلی مانند همدلی، مسئولیت اخلاقی، و ارزش آزادی و موارد زیر تاکید کنید؛

* تبدیل یک احساس منفی (ناتوانی، خشم) به یک فعل مؤثر و مفید.

